

Guía Docente				
Datos Identificativos			2016/17	
Asignatura (*)	Traballo fin de grao		Código	610G02046
Titulación	Grao en Bioloxía			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Bioloxía Animal, Bioloxía Vexetal e EcoloxíaBioloxía Celular e MolecularCiencias da Navegación e da TerraEducación Física e DeportivaFísica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	Arias Rodríguez, Pablo Bao Casal, Roberto Cabeza Gras, Oscar Castro Castro, Antonio Manuel Cid Blanco, Angeles Díaz Prado, María Luz Díaz Varela, Jose Domínguez Pérez, Montserrat Fernandez Rodríguez, Luis Jose Fernández Rodríguez, Nuria Folgueira Otero, Mónica Galan Regalado, Pedro Manuel Gonzalez Tizon, Ana Maria Grandal D`Anglade, Aurora Herrero Lopez, María Concepcion Lado Liñares, Marcos Lamas Maceiras, Mónica Martinez Lage, Andres Mendez Felpeto, Josefina Naveira Fachal, Horacio Parapar Vegas, Julio Perina Cedrón, Alejandra Pimentel Pereira, Manuel Pomar Barbeito, Federico Rodríguez Belmonte, Esther Rodríguez Roiloa, Sergio Rodriguez Torres, Ana Maria Ruiz De la Rosa, Jose Miguel Sahuquillo Balbuena, Elvira Servia García, María José Silvar Pereiro, Cristina Torrecilla Pérez, Zeltia Torres Vaamonde, Jose Enrique Velooso Freire, Javier Vidal Vázquez, Eva Vila Taboada, Marta Yañez Sanchez, Julian	Correo electrónico	pablo.arias.rodriguez@udc.es roberto.bao@udc.es oscar.cabeza@udc.es antonio.castro@udc.es angeles.cid@udc.es luz.diaz@udc.es jose.diaz.varela@udc.es montserrat.dominguez.perez@udc.es luis.fernandezr@udc.es n.fernandez1@udc.es m.folgueira@udc.es pedro.galan@udc.es ana.gonzalez.tizon@udc.es aurora.grandal@udc.es concepcion.herrero@udc.es marcos.lado@udc.es monica.lamas@udc.es andres.martinez@udc.es josefina.mendez@udc.es horacio.naveira.fachal@udc.es julio.parapar@udc.es alejandra.perina.cedron@udc.es m.pimentel@udc.es federico.pomar@udc.es esther.belmonte@udc.es sergio.roiloa@udc.es ana.rodriguez.torres@udc.es jose.miguel.ruiz.delarosa@udc.es elvira.sahuquillob@udc.es maria.servia@udc.es c.silvar@udc.es zeltia.torrecilla@udc.es enrique.torres@udc.es javier.veloso@udc.es eva.vidal.vazquez@udc.es marta.vila.taboada@udc.es julian.yanez@udc.es	

Web	http://ciencias.udc.es/estudos/grao-en-biología/organización-docente
Descrición xeral	O Traballo de Fin de Grao consiste na realización, por parte de cada estudante, e de forma individual, dun proxecto, dunha memoria ou dun estudo concreto, baixo a dirección dun ou dous profesores como máximo. Polo menos un deles debe impartir docencia no Grao de Biología. O traballo pode ser sobre calquera temática relacionada con devandito Grao. Trátase dunha actividade fundamental para o alumno, que deberá estar implicado en todo o proceso de formulación, desenvolvemento e defensa do traballo.

Competencias do título	
Código	Competencias do título
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar en colaboración.
B6	Organizar e planificar o traballo.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo.
B8	Sintetizar a información.
B9	Formarse unha opinión propia.
B10	Exercer a crítica científica.
B11	Debater en público.
B12	Adaptarse a novas situacións.
B13	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título	
Nesta materia tratarase de potenciar a adquisición de todas as competencias básicas ou xerais da titulación (competencias tipo B), así como algunha das específicas (tipo A) dependendo do traballo realizado.	B1	
	B2	
	B3	
	B4	
	B5	
	B6	
	B7	
	B8	
	B9	
	B10	
	B11	
	B12	
	B13	

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema do Traballo de Fin de Grao	Os Temas concretos dos traballos de fin de grao de cada curso académico daranse a coñecer ao principio do primeiro cuatrimestre en función dos alumnos matriculados e a dispoñibilidade de profesores para dirixilos, e estarán relacionados cos contidos formativos recibidos, así como as capacidades, competencias e habilidades adquiridas durante o período de docencia no grao.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	B6	1	0	1
Investigación (Proxecto de investigación)	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B10 B12 B13	40	40	80
Recensión bibliográfica	B1 B3 B6 B8 B10 B13	1	15	16
Resumo	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B10 B12 B13	0	40	40
Presentación oral	B3 B6 B7 B8 B10 B11 B12 B13	1	8	9
Traballos tutelados	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13	0	1	1
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividade inicial onde se lle explicará ao alumno en que consistirá o seu traballo de fin de grao. Orientaráselle na metodoloxía a empregar, e as fontes bibliográficas que debe manexar.
Investigación (Proxecto de investigación)	Situación que require ao estudante identificar o problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Recensión bibliográfica	O alumno manexará a bibliografía específica máis relevante sobre o tema do seu traballo de fin de grao (proxecto, memoria ou estudo de casos) a cal deberá ler, analizar o seu contido e realizar unha crítica e valoración en relación á literatura existente e á súa propia experiencia na realización do traballo fin de grao.
Resumo	Unha vez finalizado o traballo obxecto do Proxecto Fin de Grao o alumno presentará unha memoria escrita sobre devandito traballo seguindo as normativas vixentes sobre Traballo de Fin de Grao da UDC e da Facultade de Ciencias.
Presentación oral	A exposición oral do Traballo Fin de Grao será un acto público e o alumno terá que defender o traballo durante un tempo máximo de 10 minutos seguido dunha quenda de preguntas dos membros do tribunal.
Traballos tutelados	Enténdese que o Traballo de Fin de Grao é o conxunto de actividades realizadas finalmente polo alumno (traballo de campo ou laboratorio/deseño e redacción de proxecto/revisión crítica/etc), a revisión bibliográfica, a redacción dunha memoria e a presentación pública de devandito traballo), que serán un reflexo das competencias adquiridas ao longo da titulación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral Actividades iniciais Investigación (Proxecto de investigación) Recensión bibliográfica Resumo	O director ou directores encargaranse en todo momento de orientar e dirixir ao alumno durante a elaboración do proxecto fin de grao.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Traballos tutelados	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13	Os criterios de avaliación descríbense en detalle no apartado de observacións. A avaliación estará baseada na rúbrica dos directores do traballo (30% da cualificación final) e na rúbrica dos membros do tribunal (70% da cualificación final).	100

Observacións avaliación

NORMA SOBRE A PRESENTACIÓN DA MEMORIA ESCRITA

1. Máximo de 25 follas impresas a DOBRE CARA. Non estarán incluídas a portada, a folia de firmas dos directores do traballo, o resumo e o índice.
2. Marxes non inferiores a 2 cm (superior, inferior e laterales)
3. Texto normal: letra Arial (ou similar) a 12 puntos / Pes de figura ou encabezados das táboas, non menos de 10 puntos
4. Interlineado sinxelo
5. Poderanse engadir anexos (gráficos/táboas/figuras de gran tamaño) si o alumno así o precisase
6. Recoméndase non empregar plásticos na encuadernación da memoria

NORMA SOBRE A PRESENTACIÓN ORAL 1. O tempo máximo de exposición do traballo non excederá os 15 minutos

2. O tempo máximo de preguntas por parte de cada membro do tribunal para a realización de preguntas será de 5 minutos

Fontes de información

Bibliografía básica	- - (). O director ou directores proporán a bibliografía específica e adecuada ao alumno tutelado..
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para a defensa do TFG será necesario que alumno teña superados os 234 créditos ECTS do Grao.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías